

**В. В. ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ, М. М. КОНДРАТЬСВ (УКРАЇНА, МИКОЛАЇВ)
ЕКОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ УПРАВ-
ЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ РЕГІОНУ**

*Чорноморський державний університет імені Петра Могили
Україна, Миколаїв, вул. 68-ми десантників*

Практично перехід з індустріально-споживацького шляху на шлях сталого розвитку (СР) полягає в перебудові економічних та соціальних взаємовідносин політики природокористування.

Індекс сталого розвитку, що згідно з ООН враховує три головних складових системи «людина – природа – економіка» представимо у вигляді залежності (1)

$$ICP = aBE + bCC + cEP \quad (1)$$

де БЕ – екологічна безпека; СС – соціальна справедливість; ЕР – суспільно раціональна економіка; а, b, с – коефіцієнти вагомості (за умови $a + b + c = 1$).

З допомогою коефіцієнтів вагомості враховуються природно-кліматичні умови, економічний рівень, соціальні та інші особливості об'єкту сталого розвитку: держави, регіону, поселення, території – тобто соціоекологічної системи певного рівня. Значення коефіцієнтів а, b, с можуть змінюватись з часом внаслідок руху об'єкту на шляху сталого розвитку. Вибір пріоритетів здійснюється на етапі політичного визначення. Для сучасних розвинених країн $a > b > c$. А для України на сьогодні слід вважати $c > b > a$.

Згідно з вітчизняним та міжнародним законодавством перебудова політики повинна в кожному конкретному випадку підтверджуватись позитивними висновками екологічної експертизи (ЕЕ). Тому ЕЕ слід вважати дуже важливим інструментом управління СР, що необхідно враховувати при реалізації політики СР. Зокрема слід уточнити мету та основні принципи ЕЕ.

Метою ЕЕ слід вважати оцінку відповідності пропозиції вимогам сталого розвитку регіону (держави). Ця глобальна мета на кожному історичному періоді СР певної території уточнюється як етапна мета СР, що визначається пріоритетами у вигляді значень коефіцієнтів а, b, с залежності (*).

Етапна мета може передбачати гальмування погіршень стану навколишнього середовища, або стабілізацію чи поступове покращення цього стану.

Основними принципами ЕЕ, з урахуванням світового і вітчизняного досвіду, є наступне: презумпція екологічної небезпеки людської діяльності; системність; вірогіднісний характер результатів оцінки; державність; динамізм; превентивність; демократизм; об'єктивність; науковість; компромізм; оперативність; конкурентність.